

Handling, som det vilde være at lægge hele Europa aabent for bolschevikiske Angrebstendenser eller for Muligheder for Angreb af halvciviliserede Stater.

Vore Pligter som Medlem af Folkenes Forbund har jeg allerede berørt; saa vidt de rækker, er, som nævnt, allerede Neutralitet udelukket: der er jo Enighed om, at vi har Pligt til at deltage i de økonomiske Tvangsforholdsregler, og at vi har Pligt til at stille vort Søterritorium til Raadighed. Om vi har Pligt til at gøre det samme for Landterritoriets Vedkommende, er maaske teoretisk mere tvivlsomt, i Praksis neppe — stiller man fra Folkeforbundet Krav om Ret til at passere gennem et Folkeforbundslands Territorium, gad jeg se den Magt, der turde modsætte sig det. Nogen Pligt til at stille Tropper til Raadighed har vi vel ikke, men lad mig minde om, hvad det ærede Medlem Hr. P. Munch har sagt en Gang: at en Opfordring vil kunne have en svært tyngende Vægt. Ja, det er rigtigt og nøternt vurderet, og det er ogsaa bekendt, at vi en Gang *har* været rede til at deltage med en lille Styrke i en saadan Forbunds-ekspedition. Altsaa, principielt *har* vi betraadt Vejen: vi har erklæret os rede til at deltage i den saakaldte Vilna-Ekspedition i sin Tid. Det var den Gang de radikale Hjerter sank ned under Livremmen, og det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen forsikrede de Radikale, at de Soldater, der skulde sendes derover, ikke skulde udrustes med Patteflasker — saa vil ærede Medlemmer sikkert huske hele Forhandlingen den Gang. I Betænkningen af 1920 diskuterer man et Spørgsmaal, som har Interesse i denne Forbindelse. Det hedder dér: det Spørgsmaal frembyder sig, om en Undladelse af at deltage i militære Foranstaltninger ikke kunde frembyde samme Fordele som en fuldstændig Neutralitet. Dette Spørgsmaal maa besvares benægtende. Det udvikles saa, at Passageretten gennem Landterritoriet er det afgørende, og derefter siges det: „den blotte Forpligtelse og deraf følgende Mulighed for, at Passage finder Sted, inddrager umiddelbart det neutrale Omraade i de krigsførendes strategiske Overvejelser og berøver saaledes det neutrale Omraade den Immunitet, som . . . . . har været af allerstørst Betydning for de neutrale“. Jeg beder disse Ord, som er undertegnet af

det ærede Medlem Hr. P. Munch, vel bemærket. De fremhæver rigtigt og klart den Risiko, et lille Land løber ved at være Medlem af Folkenes Forbund, og de faar saa meget mere Interesse, som den højtærede Socialminister den Gang i sin Egenskab af Ordfører for Socialdemokratiet gjorde hele Betænkningen og dermed disse Ord til sine, til Partiets. Det er umiddelbart indlysende, at Faren for at blive, som det saa smukt hedder „inddraget under de strategiske Overvejelser“, er betydelig større for et forsvarsløst Land end for et, der er i Stand til at yde nogen Modstand. Men man henviser saa til Pagtens Bestemmelse om Nedsættelse af Rustningsbyrden, og det ærede Medlem Hr. Rode har særlig henvist til Tyskland og Østrig. Jeg vil dertil sige, at vi er paa dette Omraade i Spidsen, vi kom det i 1922. Hvis alle Lande i Europa vilde nedsætte deres Forsvarsudgifter lige saa stærkt, som Danmark gjorde det i 1922, vilde man sikkert naa videre, end Pagtens Forfattere nogen Sinde har tænkt sig, thi vel indeholder Pagten ikke nogen absolut Grænse nedad, men det er saa vel forstaaeligt, thi det, Pagtens Forfattere ventede at møde, var Modstand mod at blive trykket for langt ned. Man regnede ikke med, at et Land frivilligt skulde opgive sig selv, saaledes som Tilfældet vilde være, hvis det foreliggende Forslag blev gennemført. Man har sikkert Lov til at sige, at det ligger fuldstændig udenfor Folkeforbundspagtens Forudsætninger, at et Land skulde gaa til en fuldstændig Afrustning.

Hvad nu særlig Tyskland og Østrig angaar, er dette Forhold omtalt i Betænkningen af 1920, og der siges dér: „Muligvis kan man tillægge det en vis Betydning . . . , fordi dette skal danne Indledningen til Rustningernes Begrænsning ogsaa i andre Lande — om end man neppe derved har tænkt paa en Begrænsning i samme Grad —“. Disse Ord er jo meget interessante, fordi de staar i saa afgjort Strid med det, som det ærede Medlem Hr. Rode sagde forleden Dag: disse Ord er skrevet af det ærede Medlem Hr. P. Munch og tiltraadt paa Socialdemokratiets Vegne af den højtærede Socialminister og forelagt af en Regering, hvori den nuværende Statsminister og det ærede Medlem Hr. Rode sad. Altsaa, alle Hovedaktørerne har i 1920 erkendt, at Folkefor-